

Kelaynakların Dönüşü

Adım Soyadım: ..... No: ☐☐☐☐ Tarih: .....

Doruk'un sınıfı Birecik'teki kelaynak istasyonunu çevrim içi ziyaret edecek. Önce rehberin gönderdiği yazıyı oku.

Kelaynakların Dönüşü

Şanlıurfa'nın Birecik ilçesinde, Fırat Nehri'nin kıyısındaki kayalıklarda tuhaf görünüşlü kuşlar yaşar. Başlarında tüy yoktur; çıplak başları kırmızıdır. Uzun, kırmızı gagaları aşağı doğru kıvrılır. Siyah tüyleri güneş ışığında yeşil ve mor renklerle parlar. Bu kuşlara kelaynak denir.

Kelaynaklar, kayalıkların oyuklarına yuva yapar. Böcek, solucan ve küçük kertenkele gibi hayvanlarla beslenir. Eskiden ilkbahar geldiğinde Birecik'in gökyüzü kelaynak sürüleriyle dolardı. Sonbaharda ise kuşlar güneydeki sıcak ülkelere göç ederdi.

Yıllar geçtikçe kelaynakların sayısı hızla azaldı. Tarlalarda böcekleri öldürmek için zehirli ilaçlar kullanıldı. Bu böcekleri yiyen kelaynaklar da zehirlendi. Ayrıca kayalıkların çevresine evler yapıldı, kuşların sakin yaşam alanları daraldı. Göç yolunda pek çok kuş kayboldu, geri dönemedi. Sonunda doğada yaşayan kelaynak neredeyse kalmadı.

Bu durum, doğayı sevenleri harekete geçirdi. Birecik'te kelaynaklar için bir üretme istasyonu kuruldu. Görevliler kuşları besliyor, yumurtalardan çıkan yavruları büyütüyor. Kuşlara gece gündüz **göz kulak oluyorlar**. Göç zamanı yaklaşınca kuşlar geniş ve korunaklı bir alanda tutuluyor; böylece tehlikeli yolculuğa çıkıp kaybolmuyorlar. Bahar gelince yeniden serbest bırakılıyorlar.

Bugün Birecik'in kayalıklarında yeniden kelaynak sesleri duyuluyor. Ama iş henüz bitmedi; kelaynak hâlâ nesli tehlike altındaki nadir kuşlardan biri. Onları korumak için tarım ilaçlarını azaltmak, yaşam alanlarını korumak ve kuşları rahatsız etmemek gerekiyor. Belki bir gün kelaynaklar, Birecik'in göğünü yeniden sürüler hâlinde dolduracak.

1 Metni anladım mı?

1) Kelaynağın görünüşünü anlatan iki özellik yaz.

.....

2) Kelaynaklar nerede yaşar, neyle beslenir?

.....

3) İstasyondaki görevliler kelaynaklar için neler yapıyor? İkisini yaz.

.....

Kelaynakların Dönüşü

Adım Soyadım: ..... No: ☐☐☐☐ Tarih: .....

2 Düşünerek okuyorum

1. Zinciri tamamla: Tarlalarda zehirli ilaç kullanıldı → ..... → .....

.....

2. Metinde kelaynakların karşılaştığı bir sorunu yaz. Bu sorun için sen ne önerirsin?

.....

.....

3. Birecik'in gökyüzü eskiden ve bugün nasıl? Karşılaştır.

.....

4. Yazar kelaynakların geleceği için umutlu mu, endişeli mi? Metinden bir kanıt yaz.

.....

.....

3 Sözcüklerin gücü

1. Metinde "Kuşlara gece gündüz göz kulak oluyorlar." yerine "Kuşlara bakıyorlar." yazılsaydı anlam nasıl değişirdi?

.....

.....

2. Altı çizili "nadir" sözcüğünün anlamını tahmin et. Hangi ipucundan yararlandın?

.....

.....

★ Kendimi değerlendiriyorum: Sana uygun yüzü boya.

☺ 😐 ☹ Metinle ilgili soruları cevapladım.

☺ 😐 ☹ Neden–sonuç zinciri kurdum.

☺ 😐 ☹ Deyimin metne katkısını açıkladım.